

JEANNIE BANKS THOMAS (ED.)

PUTTING THE SUPERNATURAL IN ITS PLACE.

FOLKLORE, THE HYPERMODERN, AND THE ETHEREAL

The University of Utah Press, Salt Lake City, 2015, 230 stran, ISBN 978-1-60781-449-8

Kniha *Putting the Supernatural in Its Place* představuje unikátní sondu do světa, kde se lidé setkávají s nadpřirozenem. Je to svět, kde zombie sklízí cukrovou třtinu, kde školačky prožívají své první lásky s upíry a kde mrtví nabádají živé k ranním rozcvičkám. Je to svět, ve kterém žijeme my všichni.

Profesorka Jeannie Banks Thomas působící na Univerzitě státu Utah do své jedinečné publikace zahrnula celkem sedm esejů zamýšlejících se nad několika různými formami nadpřirozena, jejich existencí v čase, ale především v prostoru.

První z esejů se zabývá strašidelným domem madame Delphine Lalaurie, kterou neblaze proslavilo její přespříliš kruté zacházení s vlastními otroky, již prý dodnes v domě straší. Folklorista Frank DeCaro v této kapitole předkládá jak historická fakta o samotné majitelce domu, tak i výpovědi lidí, kteří zde žili dlouho po její smrti. Diskutovaným tématem však nejsou jen ony strašidelné historky. Autor eseje se zamýšlí i nad postavením a symbolikou samotného domu ve vztahu k městu New Orleans, jeho otrokářské historii a k otrokářství jako takovému. Tomuto zamyšlení by, vzhledem k povaze knihy, mohlo být věnováno více prostoru.

Druhý esej, tentokrát od Jeannie Banks Thomas, je věnován čarodějnicím a jejich existenci v městečku Salem. Salem je místem historicky spjatým s čarodějnictvím díky známým čarodějnickým procesům, během kterých přišlo v roce 1692 o život několik desítek lidí. Autorka zde čtenářům přibližuje své osobní zkušenosti s návštěvou tohoto města, jeho atmosféru, historii a především dva přístupy k čarodějnicím a nadpřirozenu obecně, se kterými se zde můžeme setkat.

Třetí esej patří nadpřirozeným bytostem, jež prožívají v posledních několika letech zlatý věk — zombiím. Známý folklorista a filmový teoretik Mikel J. Koven provedl analýzu několika filmů se zombie tematikou, na jejímž základě vytvořil několik typů filmových zombie, se kterými se můžeme setkat. Díky této typologii můžeme sledovat výraznou transformaci těchto bytostí od jejich kořenů ukrytých hluboko v mytologické tradici náboženství voodoo až k současné podobě věčně hladových monster sytících se lidským masem.

Následující esej od folkloristky Lynne S. McNeill nás přivádí k dalšímu místu, kam nadpřirozeno neodmyslitelně patří. Tímto místem je samozřejmě internet, respektive internetové diskuze, fankluby a fanfikce inspirované postavami z televizního seriálu *Buffy, přemožitelka upírů* a knižní (následně filmové) série *Stmívání*. Autorka v tomto esejí zdůrazňuje existenci upírů jako bytostí, které jsou zcela konkrétní — mají svá jména, specifický vzhled a charakter. Na rozdíl od dříve diskutovaných duchů, čarodějnic a zombie však málokdo v jejich existenci doopravdy věří. V očích filmových (či knižních) fanoušků se však stávají velice reálným faktorem ovlivňujícím jejich život.

Další kapitola, tentokrát od folkloristky Lisy Gabbert, nás zavede hluboko do Utažských lesů, konkrétněji do místa známého jako Centrum Svaté Anny. Svatá Anna byla původně vybudována jako luxusní relaxační centrum pod jménem *Hatch's camp*. Celý prostor byl však v padesátých letech dvacátého století věnován katolické diecézi

v Salt Lake City. Od té doby o Svaté Anně kolují děsivé historicky popisující osudy novorozenců dětí přivedených na svět jeptiškami. Ani dnes Svatá Anna neztrácí svůj nádech tajemna. Mnozí lidé se stále snaží do chráněných lesů proniknout a navštívit třeba prázdný bazén, ve kterém nešťastné jeptišky své nechtěné potomky topily.

Předposlední esej nás seznámí s podivným městečkem Lily Dale, kde je spiritualismus každodenní praxí. Lidé z celé země sem jezdí řešit své osobní problémy, promluvit si se svými zesnulými blízkými či jen okusit nezaměnitelné vibrace, jež se zde údajně dají najít. Americká folkloristka Elizabeth Tucker čtenáři předkládá několik životních zkušeností lidí, kteří Lily Dale navštívili, nebo zde žijí.

Poslední esej pochází z pera emeritního profesora Billa Ellise působícího na Pensylvánské státní univerzitě. Místem, které si vybral pro svůj výzkum nadpřirozena, je legendami opředené Japonsko. Ve svém eseji autor analyzuje celkem tři příběhy ze „starého Japonska“, nesoucí prvky současných pověstí.

Knihu *Putting the Supernatural on Its Place* doplňuje velké množství fotografií a dalšího obrazového materiálu. Poutavá je i samotná obálka tvořená tematickou fotografií od samotné editorky Jeannie Banks Thomas.

Práce představuje velice umně provedenou kompilaci několika odborných esejů, které spojuje tematika nadpřirozena, duchovních poutí a trendu navštěvování strašidelných a záhadných míst po celém světě. Tato publikace balancující na hraně odborné a populární literatury přináší jak potěšení z dobrého čtení, tak mnoho zajímavých podnětů pro další bádání.

Marta Pavelková

